

**Волощук А.С.**, студентка 5 курсу  
навчально-наукового інституту  
права та психології Національної  
академії внутрішніх справ  
**Науковий керівник:** доцент  
кафедри господарсько-правових  
дисциплін навчально-наукового  
інституту права та психології  
Національної академії внутрішніх  
справ, кандидат економічних наук  
**Загорняк Н.Б.**

## **СПОЖИВЧА КООПЕРАЦІЯ В УКРАЇНІ ТА АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА: КОРИСНИЙ ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД**

Статистичні дослідження показали, що понад 40% населення Землі працевлаштовано у більше ніж 700 тис. кооперативів, що перетворило споживчу кооперацію на пріоритетний напрямок розвитку кооперативного руху у глобальному масштабі [1, с. 8]. В Україні у період 2010-2013 рр. діяльність споживчої кооперації була прибутковою, до того ж зростання прибутку перевищило 16,6% [2]. Науковці стверджують, що пріоритети стратегічного розвитку споживчої кооперації в Україні містять таке завдання, як пропагування ідей кооперативного руху та переваг кооперації як «самобутньої та соціально орієнтованої системи» [1, с. 9]. В цьому зв'язку може стати у нагоді позитивний досвід, напрацьований в країнах світу.

Важливість кооперативного сектора економіки підтверджується розвитком та державною підтримкою кооперативів в країнах Європейського Союзу. Такі кооперативи характеризуються наступним:

- 1) великі обсяги операцій;
- 2) високий рівень конкурентоспроможності, внаслідок ефекту масштабу та концентрації господарської діяльності;
- 3) дієве державне стимулювання різних видів кооперації;
- 4) диверсифікація та індустріалізація діяльності традиційних видів сільськогосподарських кооперативів;
- 5) зростання потужності кооперативів третинного сектора та обслуговуючих кооперативів, особливо в галузі туризму;
- 6) високий рівень інтеграції кооперативів з різних галузей діяльності;
- 7) диверсифікація діяльності кооперативів шляхом комбінування функцій виробництва, матеріально-технічного постачання, маркетингу та сервісу;
- 8) інноваційний характер кооперативного підприємництва;
- 9) поглиблення міжнародної інтеграції кооперативів.

Відомо, що країни Європейського Союзу досягли позитивних результатів у сфері кооперації завдяки суттєвій державній підтримці кооперативів та досвіду розвитку кооперативного сектора економіки в країнах Європейського Союзу [3-5].

На нашу думку, на значну увагу заслуговує кооперативний рух Швеції. Ця країна характеризується динамічністю і інноваційністю кооперативної діяльності. Шведські кооператори використовують найсучасніші технології і методи бізнесу. Споживча кооперація Швеції ґрунтується на системі самообслуговування та системі супермаркетів. Широке застосування технології глибокозаморожених продуктів дозволило стати споживчим кооперативам Швеції провідними експортерами даних продуктів. Споживча кооперація Швеції входить у десятку кращих торгових компаній країни. Таких успіхів в кооперативній сфері Швеція досягла завдяки таким принципам діяльності:

- демократичний характер управління, заснований на рівноправності всіх членів і принципах демократичної побудови організаційної структури кооперативів;
- неприпустимість збагачення одного члена кооперативу за рахунок іншого, справедливий розподіл прибутку між членами, а саме пропорційно до їх економічної діяльності;
- обов'язковість відрахувань до фондів згідно зі статутом;
- відсоток нарахувань на пайовий капітал у разі розподілу прибутків має бути суворо обмежений.

Таким чином, споживча кооперація Швеції може бути визнана одним з найкращих прикладів здійснення кооперативної діяльності для багатьох розвинених країн світу.

На нашу думку, слід звернути увагу на можливості використання міжнародної кооперативної співпраці як засобу підвищення конкурентоспроможності економіки України, що, безумовно, сприятиме прогресу євроінтеграції [5-6]. В цій сфері роль Міжнародного кооперативного

альянсу як основної форми співробітництва переоцінити важко. Членство Центральної спілки споживчих товариств України в Альянсі вочевидь надало додаткових можливостей для активізації українських кооператорів у міжнародній співпраці. Таким чином, актуальним напрямом реформування законодавства слід вважати відтворення міжнародних кооперативних принципів у вітчизняному законодавстві.

### **Список використаних джерел:**

- 1.Осадчук Ю.М. Аналіз сучасного стану розвитку системи споживчої кооперації // Молодий вчений.-№6 (09).- 2014.-С. 8-10.
2. Показники господарсько-фінансової діяльності підприємств і організацій системи Укоопспілки за 2010-2013 роки / Укоопспілка.- К.: 2010, 2011, 2012, 2013.
3. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) «Шляхом Європейської інтеграції» / авт. кол. : А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін. ; Нац. ін-т стратег. дослідж. ; Ін-т екон. прогнозування НАН України ; М-во економіки та з питань європ. інтегр. України. - К. : ІВЦ Держкомстату України, 2004. - 416 с.
- 4.Sotial partner programme - SPP. - Praha, 18-19 June 2007. - 36 p.
5. Маслов Є. В. В чому майбутнє споживчої кооперації? // Одеські вісті. - 2007. - № 97. - С. 4-5, 7.
6. Блізняк А.В. Міжнародно-правове співробітництво в сфері регулювання споживчої кооперації : автореф. дис. на здобуття ступеня канд. юрид. наук.- НЮАУ: Харків, 2008. - 22 с.